

ԱՐՄԵՆԻԱ

ԱՐՄԵՆԻԱ | ARMENIA

ԲՈՒԴԱՊԵՇՏ, 2026. համար 2
Budapest, 2026. 2. szám

Interjú Akopjan Nikogossal, az Országgyűlés örmény szószólójával

Arménia: Letették esküjüket és megkezdték munkájukat a parlamenti nemzetiségi szószólók, akik között vannak új, első mandátumukat megkezdő politikusok.

Akopjan Nikogosz: A választások eredményeként változott a szószólói paletta, újonnan mandátumot szerzett szószólók is érkeztek, közülük vannak olyanok, akik már ismerik a nemzetiségi politika felépítését, és működését és nyilván vannak olyanok is, akik nem. Nekünk, akik régebb óta hivatalban vagyunk, egyik legfontosabb feladatunk lesz, hogy bemutassuk a működést, hiszen érteni kell ennek az intézménynek a fontosságát és jelentőségét. A különbség, hogy akik kerületi, területi képviselői körből érkeztek. Ők eddig helyi szinten képviselték közösségüket, ám a szószólói feladatok a teljes országot lefedik és az egész közösséget érintik, akkor is, ha egy nemzetiségi szószólónak nincs hagyományos értelemben képviselői szavazati joga.

Arménia: Még csak a kormányalakítás utáni első pillanatokban vagyunk. Az első hetek történései alapján mik a kilátások a nemzetiségpolitika területén?

Akopjan Nikogosz: Az első bizottsági meghallgatáson Tarr Zoltán miniszter úrral a legfontosabb, bizonytalanságot okozó kérdés megválaszolására került a hangsúly. Ez konkrétan a Bethlen Alapkezelőnél beadott és már elbírálásra került, önkormányzati, nemzetiségi civil és kulturális pályázatok ügye volt. A jelenlegi helyzet az, hogy a megnyert pályázatokkal kapcsolatban megtorpanást tapasztaltunk, pedig már nem egy pályázat az időzítések és dátumi kötelezettségek miatt a szervezetek saját költségén megvalósult. Tisztában vagyunk azzal, hogy a kormányváltás átadás-átvételi időszakában akadózhat a folyamatosság, de jelenleg ez egy nagy probléma a nemzetiségek szervezeteinek, intézményeinek működésében. Közelednek a gyermektáborok időpontjai, amelyet a nemzetiségi közösségek gyermekei várva várnak, de emellett más fontos, sőt halaszthatatlan ügyek megvalósításai is kérdésessé váltak. Ígéretet kaptunk rá, hogy gyorsítják a folyamatot, ezt miniszter úr is megerősítette. Ugyanakkor öt évre visszamenőleg vizsgálatok is lesznek, hiszen nem működött minden esetben elvárható szabályossággal a rendszer, a közösségek által delegált pályázati javaslatokba például rendszeresen belenyúltak, megváltoztatva ezáltal a pályázatok megnyertek körét, előnybe részesítve másokat. Reméljük, hogy ez a vizsgálati időszak nem lassítja le még jobban a források megérkezését. *(Lapzártakor érkezett, hogy a megítélt pályázati források az egyeztetéseknek köszönhetően is még júniusban megérkeznek a pályázó szervezetekhez. - szerk.)*

Arménia: Milyen stratégiai elképzelések vannak, hiszen az elmúlt négy év szószólói működése nagyon sikeres volt,

és ezeket a vívmányokat fontos lenne megtartani.

Akopjan Nikogosz: A sikeres működéshez elengedhetetlen volt az országos önkormányzattal történő szoros kapcsolat

és összefogás. Számtalan olyan eredmény van, amit hosszú évek munkájával sikerült elérni. Ilyen volt a templom ügye, hiszen ott egy egész rendszert kellett felállítanunk, kezdve azzal, hogy végre legyen örmény nyelven miséző papunk. Büszkén mondhatom, hogy most már minden vasárnap van örmény nyelvű mise, ami az elmúlt húsz évben az egyik legnagyobb változás. Emellett a Karabahból érkezett, otthon nélkül maradt honfitársainkon próbálunk segíteni. Otthont és megélhetést, munkát találni nekik. Nemsokára megnyílnak egy új létesítményünk, amely egy vasárnapi iskola és közösségi tér lesz, hiszen örömdetesen megnőtt a gyereklekszám az örmény közösségen belül. A tizennyolcadik kerület önkormányzata partner ebben a törekvésünkben és egy évek óta használaton kívül lévő egykori óvoda épülete és kertje lesz a helyszíne ennek a kezdeményezésnek. Az elmúlt évek az örmények számára erőfeszítéseink eredményeként Magyarországon egy aranykor volt és remélem ez így is fog folytatódni. Itt a közösség felelőssége is fontos szerepet játszik. A szülőknek jelezni kell, hogy gyermekeik részt vesznek ebben a programban, mert a gyereklekszám alapvetően meghatározza a jövőt.

Arménia: Örményországban is választások zajlottak, mely olyan nagy meglepetéseket nem hozott. Bár rengeteg párt indult, a nemzetgyűlésbe végül három került be.

Akopjan Nikogosz: Nekem, mint már negyven éve Magyarországon élő örményként természetes, hogy izgatnak a választás eredményei, de a Diaszpóra örményei külhonból nem szavazhattak június 7-én és az én véleményem szerint ez jól is van így, hiszen nem élünk az anyaországban. Bármilyen eredmény is született egy nagyon fontos elvárásom van, a létrejött diplomáciai kapcsolatokat még jobban el kell mélyíteni. Magyarország egy Uniós tagállam, Örményország pedig törekszik az Unió felé és számíthatnak egymásra. Örményország jelentősége és szerepe az elmúlt években jelentősen felértékelődött, mint a térség egyik megkerülhetetlen stratégiai szereplője. Külügyminiszter asszonnyal eddig történt futó találkozások alkalmával ő is megerősítette, hogy Örményország kiemelt fontosságú partner és az eddigieknél még jobban erősíteni fogják az együttműködést.

Az együttélés felelőssége

Idén Magyarországon és Örményországban is választásokat tartottak, melynek eredményeként a politikai színtér nálunk erőteljesebben, Örményországban inkább geopolitikailag átrajzolódott. Mindkét változás bizonyos értelemben, látszólag földindulásszerű, de rezonál a globális méretekben kibontakozó hatalmi struktúrák válságához. A Magyarországon szavazók nemcsak a rendszert, de a politizálás jövőbeli stílusát és ezzel együtt irányait is megváltoztatták, melynek velejárója lett az az átmeneti időszak, ahol a prioritások egészen más hangsúlyokat kapnak és ez óhatatlanul megjelenik a mindennapos működés szintjein is. Az elmúlt évtized minden magyarországi nemzetiség számára küzdelmes időszak volt. Számunka örmények számára, talán még hatványozottabban, hiszen az elmúlt két választási ciklusban közel negyed százados, az önkormányzati létezés által hozott és örökölt problémákat kellett megoldanunk. Tegyük hozzá, ez az emberfeletti munkával járó folyamat, amely sikerrel járt, sokra meg tanított minket. Megbecsülni közösségünket, összefogni céljainkért, a megoldásokat keresni, az ellentétek és az egy helyben toporgás helyett. Akár kétharmad nélkül is. Mert anélkül, el kell ismerni, csak így lehet, máshogy nem. Talán nem ez a demokrácia lényege? Így ez az időszak minden nehézsége és szűkös lehetőségei ellenére bizonyos értelemben mégis a nemzeti önkormányzatiság történetének virágkora volt, melynek szerzett jogaihoz, vívmányaihoz, eredményeihez úgy kell ragaszkodnunk, mintha az egész ország élete múlna rajta. Talán ha nekünk, ilyen kicsiben, örmény nemzetiségként sikerült, akkor másoknak, akár az egész országnak is tudunk valamit mutatni megmaradásból, összefogásból, a másik elfogadásából, türelemből és józanságból, mert együtt léteznünk ebben a kis országban, együtt is kell boldogulnunk, táboroktól és világnézettől függetlenül. Ha más nem is, az elmúlt három évtized azt megtanította nekünk, hogy így lehetünk részei értékkerető módon és felelősséggel az egésznek, és ez bizony fordítva is így igaz. Most, amikor valamennyi magyarországi nemzetiség azzal szembesül, hogy a működésüket biztosító pályázati alap, melyhez, ahogy minden évben évtizedek óta, még tavaly ősszel készítettük el pályázatainkat, amikből programjainkat, intézményeinket, kulturális feladatainkat valósítjuk meg, ezek a megnyert pályázatok, most az átmeneti időszak áldozataiként valahol megrekedtek a hivatal útvesszőiben. Talán nem nagy hír ez a politika hangzavarában, nem is nagyon olvasunk róla vezércikkeket, de ezeket a forrásokat nemzeti önkormányzatok, nemzeti iskolák, gyerektáborok, nemzeti színházak, kulturális intézmények és civil szervezetek várják, hiszen a rendszer úgy épült ki, hogy a működésnek és a feladatok ellátásának ez nélkülözhetetlen részét képezi. Muszáj hát beszélnünk róla és hallatni a hangunkat, akkor is, ha a nemzeti ügy nem kórház, és talán nem a politikai főműsor sáv része, de nyilván világos a politikacsinalók és döntéshozók számára is, valahol mégiscsak kultúra, mégiscsak oktatás, mégiscsak munkaügy és ha „csak” szellemi és mentális értelemben is, mégiscsak egészségügy a javából. (Lapzártá után érkezett a hír, hogy a döntés született, a megítél és megnyert pályázatok biztosította források a bizonytalan hónapok után még júniusban megérkeznek önkormányzatainkhoz és szervezeteinkhez. – szerk.)

ԱՐՄԵՆԻԱ ARMENIA

Tartalom

- 2 Interjú Akopjan Nikogosszal, az Országgyűlés örmény szószólójával
- 3 Az együttélés felelőssége
- 4 Հարցազրույց Նիկողոս Ակոպյանի՝ Հունգարիայի Ազգային ժողովում հայ խոսնակի հետ
- 5 Mit jelent ma a Genocídium?
- 6 Örményország szavazott – de valójában irányt választott
- 8 Մաչանենց Տան հայկական արվեստն ու մշակույթը Բուդապեշտում
- 9 Machanents napló, Budapest
- 10 Kétnapos megemlékezéssel tisztelt az örmény közösség a genocídium áldozatai előtt
- 11 Rendhagyó történelemóra
- 12 Հայկական ազգագրական պալեր՝ Բուդապեշտի կենտրոնում
- 12 MEGHRI – A FÁK kulturális fővárosa 2026-ban
- 13 Kettő jobbra egy balra – Örmény tánc Flashmob a belvárosban
- 14 Gyarapodó örmény közösség
- 16 Örmény modernizmus – a szovjet rendszer mementói
- 19 Nemra
- 19 Lenyelni egy legyet éneklés közben – beszélgetés a Nemra zenekar tagjaival
- 21 Բուդապեշտում երեխաների միջազգային օրվա կապակցությամբ հայկական համայնքի ընտանեկան պիկնիկ
- 22 Հունգարիայի հայ համայնքի ոգեկոչման միջոցառումները՝ ի հիշատակ Հայոց ցեղասպանության զոհերի
- 22 Pünkösdi Esztergomban
- 23 Baltazár színház az Artusban
- 24 Ajtók a múltba
- 25 Színekbe zárt fények – Magócs Imre Tiffany-kiállítás
- 25 Գոյների մեջ թաքնված լույսեր. Իմրե Մազուչի «Տիֆանի» ցուցահանդեսը
- 26 Az Aranybarack Filmfesztivál a világ legnagyobb fesztiváljai közé került
- 26 109 filmbemutató az Örmény Nemzetközi Rövidfilm Fesztiválon
- 27 Ararat- Örménységért Díj 2026
- 27 Nagyboldogasszony Ünnepi Templomi Napok
- 27 Örmény Gyerektábor 2026.

ԱՐՄԵՆԻԱ

Պատասխանատու՝ հրատարակիչ Հայ Մշակութային Հիմնադրամ՝
HU ISSN 1786-5824

Գլխավոր խմբագիր՝ Նիկողոս Ակոպյան,
Խմբագրական կազմ՝ Սեդա Բարամյան, Ալեքս Ավանեսյան, Արթին Դիրամերյան,

Շողեր Մանուկյան, Ֆլորա Համարձումյան
Լուսանկարիչներ՝ Արմեն Ենգոյան, Գաբոր Վարդապետյան
Խմբագրության հասցեն՝ Բուդապեշտ 1025,
Պալատինուս շեն. 0036 1-950-53-21
e-mail: n.akopyan@yahoo.com, armenia@ormenyorszagos.hu
Լույս է տեսնում Հունգարիայի Հայ Ինքնավարության
հովանավորությամբ:

Az újság az Országos Örmény Önkormányzat megbízásával jelenik meg
Felelős kiadó: Az Örmény Kulturális Alapítvány

Főszerkesztő: Akopjan Nikogosz
szerkesztőségi tagok: Avanesian Alex,

Seda Karamyan, Diramerjan Artin, Dávid Márton-Áron,
Flora Hambardzumyan, Avo Kechichian 2025-1-HU01-ESC51-VIJ-000346033
Fotók/képek Armen Yengoyan, Vartapetján Gábor

Együttműködő partnereink:

Հարցազրույց Նիկողոս Ակոպյանի՝ Հունգարիայի Ազգային ժողովում հայ խոսնակի հետ

Արմենիա: Հունգարիայի Ազգային ժողովում ազգային փոքրամասնությունների խոսնակները, այդ թվում՝ առաջին անգամ մանդատ ստացած քաղաքական ներկայացուցիչները, երդում են տվել և սկսել են իրենց աշխատանքը: Ի՞նչ քայլեր են ձեռնարկվելու, որպեսզի առաջին անգամ մանդատ ստացած քաղաքական ներկայացուցիչները ծանոթանան ազգային փոքրամասնությունների ներկայացուցչական համակարգի աշխատանքին և արդյունավետ իրականացնեն իրենց պարտականությունները:

Ակոպյան Նիկողոս: Հունգարիայի Ազգային ժողովի ընտրությունների արդյունքների հետևանքով փոխվել է խոսնակների կազմը. մանդատներ են ստացել նաև նոր խոսնակներ: Նրանց մի մասն արդեն ծանոթ է ազգային փոքրամասնությունների քաղաքականության կառուցվածքին և գործունեության առանձնահատկություններին, իսկ մյուսների համար այս ոլորտը դեռևս նոր է: Մեզ համար, ովքեր արդեն երկար տարիներ զբաղեցնում ենք այս պաշտոնը, առաջնահերթ խնդիրներից մեկը լինելու է համակարգի աշխատանքի համապարփակ ներկայացումը, քանի որ կարևոր է, որ նոր խոսնակները լիարժեք պատկերացնեն այս հաստատության դերն ու նշանակությունը: Հիմնական տարբերությունն այն է, որ նրանք, ովքեր մինչ այժմ գործունեություն են ծավալել շրջանային կամ տարածքային պատգամավորական համակարգում, իրենց համայնքները ներկայացրել են միայն տեղական մակարդակում, մինչդեռ ազգային փոքրամասնությունների խոսնակների պատասխանատվությունը տարածվում է ամբողջ երկրի վրա և առնչվում է տվյալ համայնքի շահերին ազգային մակարդակով, թեև ազգային փոքրամասնության խոսնակը պատգամավորական քվեարկության լիարժեք իրավունք չունի:

Արմենիա: Կառավարության ձևավորման այս փուլում առաջին շաբաթների զարգացումների հիման վրա ի՞նչ հեռանկարներ կան ազգային փոքրամասնությունների քաղաքականության իրականացման ոլորտում:

Ակոպյան Նիկողոս: Հանձնաժողովի առաջին լուծման ժամանակ Հունգարիայի հասարակական կապերի և մշակույթի հարցերի նախարար պարոն Տարր Զոլտանը անդրադարձավ կարևոր և մտահոգիչ հարցերից մեկին: Խոսքը վերաբերում է «Բեթիլեն Գաբոր» հիմնադրամի կառավարման մարմինի ներկայացված և արդեն իսկ քննարկման փուլ անցած ազգային փոքրամասնությունների քաղաքացիական ու մշակութային ծրագրերի դիմումներին: Արդեն իսկ ընտրված ծրագրերի ֆինանսավորման ժամկետների վերաբերյալ որևէ տեղեկություն չկա, և մինչ այժմ որևէ վճարում չի իրականացվել: Մինչդեռ մի շարք ծրագրեր, սահմանված ժամկետների և պայմանագրային պարտավորությունների պատճառով, կազմակերպություններն արդեն ստիպված են եղել իրականացնել սեփական միջոցներով:

Մենք գիտակցում ենք, որ կառավարության փոփոխության և լիազորությունների փոխանցման գործընթացում կարող են առաջանալ որոշակի խափանումներ և ուշացումներ, սակայն ստեղծված իրավիճակն արդեն լուրջ խնդիրներ է առաջացնում ազգային փոքրամասնությունների կազմակերպությունների և հաստատությունների գործունեության համար: Մոտենում է մանկական ճամբարների շրջանը, որին անհամբեր սպասում են ազգային փոքրամասնությունների երեխաները, սակայն վտանգված են նաև բազմաթիվ այլ կարևոր, իսկ որոշ դեպքերում՝ անհետաձգելի ծրագրերի իրականացումը: Մեզ հավաստիացրել են, որ գործընթացը կարագացվի, և դա հաստատել է նաև նախարարը: Միաժամանակ, նախատեսվում է նաև վերջին հինգ տարիների գործունեության մոնիթորինգ, քանի որ համակարգը միշտ չէ, որ գործել է սահմանված կանոնակարգով: Մասնավորապես, համայնքների կողմից ներկայացված մրցութային հայտերի գնահատման գործընթացում տեղի են ունեցել միջամտություններ, որի հետևանքով փոփոխվել է հաղթող ծրագրերի ցանկը՝ առավելություն տալով այլ դիմորդների: Հուսով ենք, որ նախատեսվող ստուգումները չեն դանդաղեցնի ֆինանսական միջոցների տրամադրումը և չեն խոչընդոտի արդեն հաստատված ծրագրերի ժամանակին իրականացումը:

Արմենիա: Ի՞նչ ռազմավարական տեսլական և առաջնահերթություններ ունեք՝ հաշվի առնելով, որ վերջին չորս տարիների ընթացքում խոսնակի աշխատանքային գործունեությունը նշանակալի հաջողություններ է արձանագրել, և կարևոր է ոչ միայն պահպանել, այլև զարգացնել ու ամրապնդել ձեռք բերված արդյունքները:

Ակոպյան Նիկողոս: Հաջող գործունեության համար կարևոր էր Ազգային ինքնավարության հետ սերտ համագործակցությունն ու համախմբված աշխատանքը: Երկար տարիների հետևողական ջանքերի շնորհիվ մեզ հաջողվել է հասնել բազմաթիվ նշանակալի արդյունքների: Հայապահպան գործունեության կարևորագույն մասն է կազմում նաև հոգևոր ոլորտը, որի ամբողջական համակարգը ձևավորելու համար անհրաժեշտ է ունենալ հայերեն պատարագ մատուցող հոգևոր հովիվ: Հպարտությամբ կարող եմ նշել, որ այժմ յուրաքանչյուր կիրակի հայերեն պատարագ է մատուցվում, ինչը վերջին քսան տարիների ամենակարևոր ձեռքբերումներից է փոփոխություններից մեկն է: Միաժամանակ, շարունակաբար աջակցում ենք Արցախից ժամանած և կացարան չունեցող մեր հայրենակիցներին՝ օգնելով նրանց բնակարանի, աշխատանքի և ապրուստի միջոցների հայթայթման հարցերում:

Շուտով ակնկալում ենք նաև մեր նոր հաստատության՝ կիրակնօրյա դպրոցի և համայնքային տարածքի բացմանը, որի անհրաժեշտությունն առաջացել է հայկական համայնքում երեխաների թվի զգալիորեն աճով: Այս նախաձեռնության իրականացման հարցում մեզ աջակցում

է Բուդապեշտի տասնութերորդ շրջանի ինքնավարությունը: Նախկին մանկապարտեզի շենքը՝ իր այգով հանդերձ, որը տարիներ շարունակ չի օգտագործվել, նախատեսվում է վերածել այս կարևոր կրթամշակութային և համայնքային կենտրոնի: Կարծում եմ՝ մեր համատեղ ջանքերի շնորհիվ վերջին տարիները կարելի է իրավամբ համարել Հունգարիայի հայկական համայնքի զարգացման ոսկե դարաշրջան, և ես հույս ունեմ, որ այս դրական ընթացքը նոր հաջողություններ կբերի մեր համայնքին:

Արմենիա: Հայաստանի Հանրապետությունում նույնպես տեղի ունեցան Ազգային Ժողովի ընտրություններ, որոնց արդյունքները մեծ անակնկալ չէին: Թեև մասնակցում էին բազմաթիվ կուսակցություններ, Ազգային ժողով անցան ընդամենը երեքը:

Ակոպյան Նիկողոս: Ինձ համար՝ որպես արդեն քառասուն տարի Հունգարիայում բնակվող հայի, բնական է հետաքրքրությամբ հետևել ընտրությունների արդյունքներին: Սակայն սփյուռքահայերը 2026 թվականի հունիսի 7-ին արտերկրից ընտրություններին մասնակցելու իրավունք

չունենին, և իմ համոզմամբ, դա արդարացված մոտեցում է, քանի որ մենք չենք ապրում հայրենիքում և անմիջականորեն չենք կրում այնտեղ ընդունվող որոշումների հետևանքները: Անկախ ընտրությունների արդյունքներից՝ ունեմ մեկ կարևոր ակնկալիք. անհրաժեշտ է էլ ավելի խորացնել արդեն հաստատված դիվանագիտական հարաբերությունները: Հունգարիան Եվրոպական միության անդամ պետություն է, իսկ Հայաստանը ձգտում է ավելի սերտ հարաբերությունների Եվրամիության հետ, և այս համատեքստում, երկու երկրները կարող են ապավինել միմյանց: Վերջին տարիներին Հայաստանի նշանակությունն ու դերը զգալիորեն աճել է՝ որպես տարածաշրջանի կարևորագույն ռազմավարական դերակատարներից մեկի: Արտաքին գործերի նախարարի հետ ունեցած կարճ հանդիպումների ընթացքում նա նույնպես ընդգծել է, որ Հայաստանը Հունգարիայի համար առաջնահերթ կարևոր գործընկեր է, և որ երկկողմ համագործակցությունը շարունակաբար կզարգանա և կլինի ավելի արդյունավետ, քան երբևէ:

Avto Kechichian 2025-1-HU01-ESC51-VIJ-000346033

Mit jelent ma a Genocídium?

Minden év áprilisában megemlékezünk egy tragédiára, amely 111 évvel ezelőtt kezdődött. Már maga a szám is egy hármass felkiáltójel. Az örmény genocídium nem csupán történelmi esemény: élő seb az emberiség lelkiismeretén, s ezzel a lelkiismerettel, ahogy távolodunk az időben egyre kevesebb lehetőségünk van szembenézni. Miközben teljes MUNKAIDŐBEN ÉS AZON IS TÚL olajról, energiáról, rendszerváltozásról, inflációról és a gazdaság szenvtelen grafikonjairól beszélünk, hol vannak ők?! Ők, akik 111 évvel ezelőtt estek áldozatul a huszadik századi történelem, legelső intézményesített népiirtásának. Talán akkor nem ezektől a beárazható folyamatoktól volt hangoz a világ, megterhelve egy világháború borzalmával?

1915-ben az Oszmán Birodalom vezetése módszeres üldöztetésbe kezdett saját örmény, keresztény lakossága ellen. Április 24-ét tartjuk a népiirtás első napjának, noha a folyamat pogromok hullámaival, már évtizedekkel korábban elkezdődött. Isztambulban 1915 április 24-én először az örmény értelmiség legjava esett áldozatul, akiket letartóztattak, majd később kivégeztek, embereket hurcoltak el otthonaikból, családokat szakítottak szét. A legtöbb katonakorú és fiatal férfit kivégezték, a nőket, gyermekeket, időseket és betegeket kényszermenetekben indították a sivatag felé – víz, élelem, de legfőképp remény nélkül, azóta mindannyian tudjuk jól, a pusztulásba. Több mint másfél millió ember vesztette életét. Nem csupán életek, hanem történetek, generációk tűntek el.

Emlékezni nemcsak annyit jelent, hogy unalomig ismételt számokat idézünk fel. Hanem azt, hogy kimondjuk: ezek az

emberek léteztek. Volt nevük, családjuk, álmaik. Belőlük vagyunk, mert mi lettünk az a jövő, amit tőlük elvettek. Ha úgy tetszik: Helyettük élünk és pont ez a felelősségünk is.

Azért is különösen nehéz ez az emlékezés, mert ez a történet valójában soha nem zárult le. A gyász feldolgozásához igazságra van szükség. Ahhoz, hogy egy nép megbékéljen a múltjával, elengedhetetlen az őszinte szembenézés, a történelmi tények elismerése. Amíg ez hiányzik, addig a veszteség nem válhat történelemmé – megmarad jelen idejű fájdalomnak.

És talán a legfontosabb kérdés: mit jelent mindez számunkra, ma? A történelem nem ismétli önmagát pontosan, ennél ravaszabb tanítómester, de a mintázatok felismerhetők. Amikor egy csoportot megfosztanak emberi méltóságától, amikor a gyűlölet válik politikává, amikor hallgatás övezi az igazságtalanságot – akkor ez a mi régi történetünk új árnyakat vet a jelenre. Ez a figyelmeztető árnyék az Arcahi (Karabah-i) örmények sorsa napjainkban, akiknek alig három éve szülőföldjüket és otthonaikat kellett elhagyni, mert már nincsen Arcah. Közülük többen itt ülnek közöttünk, vigyázzunk rájuk.

Az örmény áldozatok emléke figyelmeztetés. Arra tanít, hogy a közöny is döntés. Hogy a hallgatás néha cinkosság. És hogy az emlékezés nem a múltba révedés, hanem felelősség a jelenben.

Fogadjuk meg: emlékezünk és soha, de soha nem felejtünk el senkit az áldozatok közül. Nevükben is. Az igazságért is. És azért, hogy egyszer valóban lezárulhasson, ami túl sokáig maradt nyitva.

Örményország szavazott – de valójában irányt választott

Az örmények június 7-én döntöttek a jövőről: az EU és az USA támogatja Pasingant, míg Moszkva gazdasági és politikai nyomással befolyási övezetében próbálja tartani Jerevánt. Az orosz gáztól és olajtól való függés és más piaci, geopolitikai kitétségek hasonló dilemmák elé állították a választókat, mint az áprilisi magyarországi választás szavazóit.

A szavazófülkékben Moszkva, Brüsszel, Baku és a háború emléke is jelen volt

Az elmúlt hetekben jobbra az internetet elárasztó hangos utcai videókból és az örmény tévék vitaműsoraiból kaphatunk képet arról, milyen megosztott és feszült helyzet alakult ki a 2026-os örmény választások hajrájában. A június első vasárnapján megtartott döntő jelentőségű választás meghatározza a dél-kaukázusi ország és az egész régió jövőjét, miközben Oroszország „ukrajnai forgatókönyvvel” figyelmeztette Jerevánt, az EU és az Egyesült Államok pedig összefogott és támogatja Nikol Pasingán örmény miniszterelnök óvatos, Nyugat felé tett közeledését az Azerbajdzsánnal kötött történelmi békemegállapodás után.

Trump Pasingánt „nagyszerű barátoknak és vezetőnek” nevezte, hozzátéve, hogy „erőssé, gazdaggá és nagyon biztonságossá teszi országát”, utalva arra, hogy az örmény kormányfő tavaly a Fehér Házban írta alá Azerbajdzsán elnökével, İlham Alijevvel a történelmi békemegállapodást, amely megnyitotta az utat az Egyesült Államok jelentős befektetései előtt az országban.

Az EU is nyíltan színt vallott. Az Európai Bizottság elnöke, Ursula von der Leyen a szavazás előtti napokban kiadott közleményében kijelentette, Moszkva „fegyverként használja a gazdasági kapcsolatokat politikai nyomásgyakorlásra”, az örmény termékekre vonatkozó exportkorlátozások további szigorításával.

„Ezt a forgatókönyvet már nagyon jól ismerjük. Ezért áll Európa szilárdan Örményország mellett” – mondta von der Leyen.

A Számok tükrében

Aki csak a számokat nézi, annak az örmény parlamenti választás egyszerű történetnek tűnhet: a miniszterelnök, Nikol Pashinyan és pártja megőrizte vezető pozícióját. Aki azonban a háttér folyamatokat figyeli, az egy sokkal mélyebb átalakulás tanúja lehet. A 2026-os választás ugyanis nem csupán arról szólt, hogy ki irányítja a hárommillióس kaukázusi államot, hanem arról is, hogy Örményország melyik geopolitikai pályán képzei el a jövőjét.

A Karabah utáni politika

A modern örmény politika minden fontos kérdésének középpontjában a 2023-as hegyi-karabahi események állnak. Az a katonai és politikai vereség, amely az örmény lakosság tömeges elvándorlásához vezetett a térségből, alapjaiban rengette meg az ország biztonságpolitikai gondolkodását.

Évtizedeken át Moszkva jelentette Örményország legfontosabb stratégiai támaszát. Sok örmény választó azonban úgy érzi, hogy ez a biztonsági garancia pont a kritikus pillanatban nem működött. Ennek következménye, hogy Pashinyan kormánya egyre nyíltabban keresi az együttműködést az Európai Unióval és a nyugati partnerekkel, miközben igyekszik lezárni a konfliktust Azerbajdzsánnal és normalizálni a kapcsolatokat Törökországgal.

Pasingán kitarzott, hogy Arcah ügyében más forgatókönyv nem lehetett. Idézve őt: „Karabah feladása volt a legnagyobb szolgálatom Örményország felé”, mert „csapdába csaltak bennünket, és ha azon az úton megyünk tovább, elveszítjük Örményországot és az örmény államiságot”.

Szerinte itt az ideje, hogy Örményország a jövő felé tekintsen: „nincs jogunk ezt a vérző sebet nemzedékről nemzedékre továbbadni, a békét kell gyermekeinkre hagynunk”, hozzátéve, hogy „ma függetlenebbek, sikeresebbek és államiságunkban is erősebbek vagyunk, mint valaha”.

Csak hogy miközben Moszkva sorra vezette be a kulcsfontosságú örmény importokra vonatkozó gazdasági korlátozásokat, és azzal fenyegette Jerevánt, hogy megnyirbálja létfontosságú olaj- és gázszállításait, Pasingán a kampány utolsó hetében óvatos lépéseket tett a feszültség enyhítésére Oroszországgal, és hangsúlyozta, hogy Örményország többvektorú külpolitikát folytat, amelynek középpontjában a nemzeti érdekek állnak.

Egy választás, amely Kelet és Nyugat között zajlott

Örményországban is vége a jobb és bal értelmezésnek,

hiszen a kampány során a legfontosabb törésvonal nem a hagyományos jobb- és baloldali megosztottság volt. Sokkal inkább két eltérő stratégiai vízió csapott össze a nemzeti és globális érdekek mentén.

Az egyik oldal szerint Örményország jövője a nyugati integrációban, a gazdasági nyitásban és egy békemegállapodásban rejlik. A másik tábor úgy véli, hogy az ország földrajzi és katonai helyzete miatt továbbra is Oroszország lehet az egyetlen valódi biztonsági partner.

Ez a dilemma különösen élesen jelent meg a választási kampányban, amelyet több nemzetközi elemző is a hidegháború utáni időszak egyik legfontosabb örmény politikai ütközetének nevezett.

A győzelem nem jelent korlátlan mozgásteret

Pashinyan választási sikere önmagában nem oldja meg az ország problémáit. Bár a kormányfő megerősítette pozícióját, számos érzékeny kérdés továbbra is nyitott maradt.

Az esetleges alkotmányos reformokhoz és a békefolyamat véglegesítéséhez szélesebb politikai támogatásra lehet szükség. Közben az ellenzék továbbra is jelentős társadalmi bázissal rendelkezik, és a kormányt egyre gyakrabban érik bírálatok a hatalom centralizációja és az ellenzéki szereplőkkel szembeni fellépések miatt.

Oroszország árnyéka

Az örmény választás nemcsak Jerevánban keltett figyelmet. A dél-kaukázusi térség a nagyhatalmak versengésének egyik fontos színtere, ahol Oroszország, az Európai Unió, Törökország és az Egyesült Államok érdekei is találkoznak.

Számos elemzés szerint a mostani voksolás azt jelezheti, hogy Moszkva politikai befolyása gyengül a térségben. Ez azonban nem jelenti azt, hogy az orosz kapcsolatok egyik napról a másikra háttérbe szorulnak: az energetikai, gazdasági és biztonsági összefonódások továbbra is jelentősek.

Mit jelenthet mindez Európa számára?

Európai szemmel nézve Örményország választása túlmutat saját határain. Ha a békefolyamat Azerbajdzsánnal előrehalad, és az ország sikeresen diverzifikálja külkapcsolatait, akkor a Dél-Kaukázus stabilabbá válhat. Ha azonban a geopolitikai feszültségek erősödnek, a térség ismét a nagyhatalmi rivalizálás egyik forró pontjává válhat.

A 2026-os örmény választás ezért nem egyszerűen kormányváltásról vagy kormánymegerősítésről szól. Sokkal inkább arról a történelmi kérdéssel, amelyet a kis államok gyakran kénytelenek feltenni maguknak: hogyan lehet megőrizni a szuverenitást egy olyan térségben, ahol a nagyhatalmak

talmak érdekei folyamatosan keresztezik egymást.

A választók új irányt jelöltek ki. Az azonban, hogy ez az út békéhez, nagyobb önállósághoz vagy újabb geopolitikai ütköзésekhez vezet-e, a következő évek egyik legfontosabb

dél-kaukázusi kérdése lesz.

Ahogy a választási kampány fokozódott, a regionális és globális hatalmak aktívan igyekeztek befolyásolni az eredményt. Május 26-án Oroszország figyelmeztette Jerevánt, hogy felfüggesztheti vagy felmondhatja az Örményország földgáz-, kőolajtermék- és nyersgémánt-szállításáról szóló megállapodást, ha az ország folytatja az Európai Unióhoz (EU) való csatlakozás folyamatát – jelentette az Armenian Weekly. Egy nappal korábban Dmitrij Medvegyev, az Oroszországi Biztonsági Tanács alelnöke a Ria Novosztyi állami hírügynökségnek azt nyilatkozta, hogy Örményország elveszíti az orosz piacot és az egész Eurázsiai Gazdasági Unió (EAEU) piacát „Pasinján kurzusának eredményeként”.

Gázpisztolyos fenyegetés

Korábban, április 1-jén Vlagyimir Putyin orosz elnök ugyanezt a retorikát használta egy Pasinjánnal folytatott találkozáson, emlékeztetve őt arra, hogy Oroszország „ezer köbméterenként 177,5 dollárért ad el gázt Örményországnak, míg az európai gázárak jelenleg meghaladják a 600 dollárt ezer köbméterenként” – jelentette a Szabad Európa Rádió/Szabadság Rádió (RFE/RL) örmény szolgálat. Bár Oroszországnak hagyománya van az energia fegyverként való felhasználásában, Putyin és Pasinján közötti eszmecsere nék látszólag más célt szolgált.

Pasinján a választási kampány közepette érkezett Moszkvába. A Kreml szívében nyíltan bírálta az oroszok által uralt Kollektív Biztonsági Szerződés Szervezetét (CSTO), indokolva ezzel Örményország CSTO-tevékenységekben való részvételének felfüggesztéséről szóló döntését. Az orosz vezető azon megjegyzésére válaszul, miszerint Jereván, mivel az Eurázsiai Gazdasági Unió (EAEU) tagja, nem törekedhet egyidejűleg az EU-hoz való csatlakozásra, Pasinján azt mondta, hogy Örményország mind az EU-val, mind az EAEU-val kapcsolatokat kíván fejleszteni, „amíg csak lehetséges”.

Ami még ennél is fontosabb, hogy tudván, hogy az energia kulcsfontosságú szerepet játszik Oroszország külpolitikájában, Pasinján hangsúlyozta, hogy bár Örményország tárgyal Moszkvával egy új atomerőmű építéséről, másokkal is vizsgálja az ügyet. Tekintettel arra, hogy Pasinján és J. D. Vance, az Egyesült Államok alelnöke február 10-én polgári nukleáris együttműködési megállapodást írt alá, nagy valószínűséggel Pasinján nem Moszkvát, hanem Washingtonot tekinti Jereván fő nukleáris energiapartnerének.

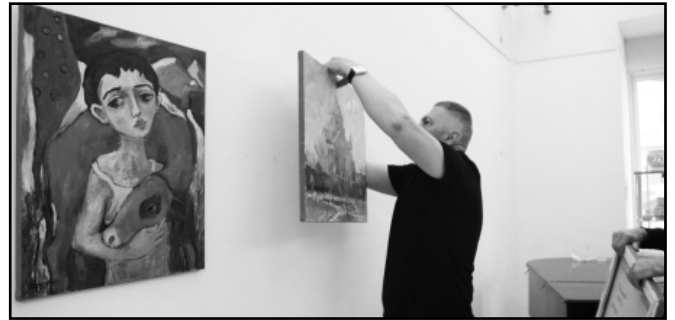
Մաչանենց Տան հայկական արվեստն ու մշակույթը Բուդապեշտում

Հունգարիայի Բուդապեշտ քաղաքը մայիսի 1-ից 3-ը դարձավ հայկական արվեստի, երաժշտության և համայնքային ոգու աշխույժ հանդիպման վայր՝ Մաչանենց Տան ստեղծագործական թիմի եռօրյա այցի ընթացքում: Միջոցառումը կազմակերպվել էր Հունգարիայի Ազգային ժողովում հայ համայնքի խոսնակ Նիկոլոս Ակոպյանի և Հունգարիայի հայկական ազգային ինքնավարության աջակցությամբ: Ծրագիրը մեկնարկեց մայիսի 1-ին՝ Բուդապեշտի հայկական մշակութային կենտրոնում, որը վերածվել էր ժամանակավոր պատկերասրահի ցուցադրելով Մաչանենց հայկական ստեղծագործական արվեստանոցի գունեղ և արտահայտիչ աշխատանքները: Մայիսի 2-ին մշակութային կենտրոնում անցկացվեց մանկական ծրագիր: Միջոցառումն մասնակցեցին բազմաթիվ երեխաներ, որոնց համար ցուցադրվեցին Արփիի անիմացիոն մուլտֆիլմերը, ինչպես նաև կազմակերպվեցին ինտերակտիվ խաղեր: Եռօրյա ծրագրի եզրափակիչ միջոցառումը տեղի ունեցավ մայիսի 3-ին: Հայկական երգեր կատարեց Արփին Մաչանենց Բաբախանյանը, որի բեմական ներկայությունն ու հուզական կատարումը խորապես

տպավորեցին հանդիսատեսին: Նրա երգի կատարման ընթացքում բեմում հանդես եկավ նաև Բուդապեշտի «Հավք» հայկական պարային խումբը՝ իր պարային ելույթներով ստեղծելով առանձնահատուկ, կենդանի բեմական մթնոլորտ:

Միջոցառման հաջողությունը արտացոլեց ոչ միայն Գրիգոր Մաչանենց Բաբախանյանի և Մաչանենց արվեստանոցի ստեղծագործական տեսլականը, այլ նաև այն մշակութային նախաձեռնությունների կարևորությունը, որոնք ամրապնդում են կապերը հայկական սփյուռքի ներսում՝ միաժամանակ հայկական մշակույթը ներկայացնելով Հունգարիայի

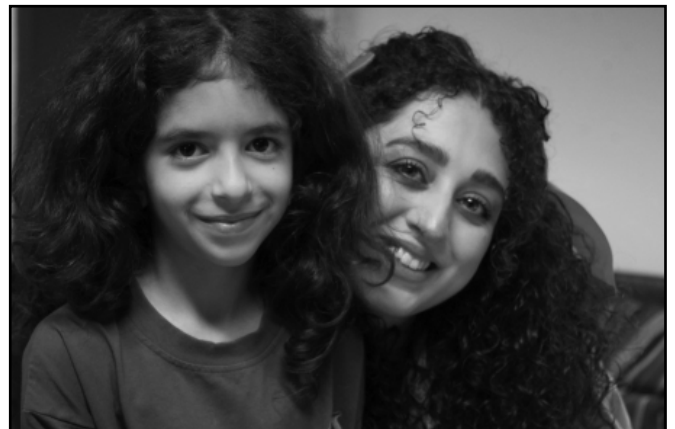

ավելի լայն հանրությանը: Նկարչության, երաժշտության, անիմացիայի և համայնքային ներգրավվածության միջոցով եռօրյա ծրագիրը Բուդապեշտ բերեց ժամանակակից հայկական մշակութային կյանքի ևս մի մասնիկ:

Հոդվածը՝ Ալվինա Մեժլումյան 2025-1-HU01-ESC51-VTJ-000346033

Լուսանկարները հրապարակեց՝ Ալվինա Մեժլումյան 2025-1-HU01-ESC51-VTJ-000346033

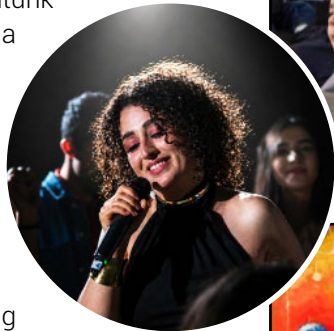
Avo Kechichian 2025-1-HU01-ESC51-VIJ-000346033
Alvina Mezhlumyan 2025-1-HU01-ESC51-VIJ-000346033

Machanents napló, Budapest

Májusban három, különleges előadásokkal teli napot töltött Budapesten a Machanents Ház társulata és társulatuk. Róluk már írtunk a tavalyi év decemberi Arméniájában részletesen és már akkor felmerült, hogy jó volna, ha a művészeti csoport Magyarországon is bemutatkozhatna. Az elképzelés hamar valósággá vált, Semmelweis utcai Kulturális Központunk galériaként működött, a falakon a Machanents örmény alkotóműhely különleges, vibráló festményeivel. Már az első napon nagy sikerrel bonyolódott a jótékonyági vásár, hiszen a festmények közel harmada gazdára talált. Szombaton délnél a Machanents gyermekműsora várta a kicsiket, akik zsúfolásig töltötték meg a Központ közösségi terét. Eközben a nagyobbak a képekből, kendőkből, kézműves ékszerekből és színes csecsebecsékből válogathattak. A szombati gyerekprogram zenés rajzfilmjei a vetítovászonról keltek életre és önfeledt játékos animáció vette kezdetét énekléssel, játékkal és sok sok öleléssel.

A turné harmadik napja egy csodálatos koncerttel ért véget. Az előző nap még gyerkőcökkel önfeledten játszó

tündérlány, ma igazi dívaként varázsolta el a közönséget. Arpine Machanents Babakhanyan ragyogó személyiségen és tehetségén keresztül dalai egészen a közönség szívéig hatolt a Cult Café színpadáról. A közel másfél órás, közös tánccal kísért műsor méltó zárása volt a Machanents alkotóműhely budapesti turnéjának. Köszönjük Grigor Machanents Babakhanyan-nak, hogy elhozta ezt a csodálatos örmény varázslatot a magyarországi diaszpórának is. A program Akopjan Nikogosz, örmény nemzetiségi szószóló és a Fővárosi Örmény Önkormányzat szervezésével és támogatásával valósult meg.

Kétnapos megemlékezéssel tisztelgett az örmény közösség a genocídium áldozatai előtt

Hagyományaihoz híven idén is kétnapos rendezvényssorozattal emlékezett meg az örmény közösség az örmény genocídium áldozatairól. Az eseményeket az országgyűlés örmény szószólója, Akopjan Nikogosz, valamint az Országos Örmény Önkormányzat és a Fővárosi Örmény Önkormányzat közösen szervezte.

A megemlékezések április 23-án ünnepi emlékkoncert-

tel kezdődtek. A Mendelssohn Kamarazenekar és Karine Babajanyan fellépésének a Hagyományok háza, az egykori Budai Vigadó nagy színházterme adott otthont, ahol a közönség méltóságteljes és emelkedett hangulatban idézte fel a történelem tragikus eseményeit. A koncert a zene erejével szolgálta az emlékezést és a közösségi összetartozás kifejezését.

A megemlékezésen részt vettek Olaszország, Franciaország, Belorusszia, Belgium, Libanon, Örményország hazánkba akkreditált nagykövetei, valamint az Országgyűlés nemzetiségi szószólói és újonnan megválasztott képviselői. Az emlékezést egy perces néma felállást követően őexcellenciája Haykak Arshamyan, Örményország Magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövete nyitotta meg, majd Diramerján Artin, az Országos

Örmény Önkormányzat általános elnökhelyettese mondott beszédet.

A rendezvénysorozat második napján, április 24-én az örmény kőkeresztnél folytatódtak a megemlékezések. Az örmény közösség tagjai mellett diplomaták, valamint örmény szervezetek képviselői is elhelyezték koszorúikat és virágaikat az emlékhelyen, tisztelegve az áldozatok emléke előtt.

Rendhagyó történelemóra

Kiállítással és irodalmi, zenei programmal állított emléket a 16. kerületi örmény és a 20. kerületi örmény Önkormányzat a Genocídium 111. évfordulóján április 13-án Pesterzsébeten, 27-én pedig Mátyásföldön. A rendezvényeken rövid történeti összefoglalót kapott a közönség az 1915 áprilisában kezdődött népirtás részleteiről, majd versek és a Musza Daghs Musical részletei hangzottak el.

A program kísérő kiállításán megrázó installációkon jelentek meg a az Örmény Genocídium fennmaradt képei. A rendhagyó történelemóra már iskolákban és más helyszíneken is bemutatkozott, az ország minden pontjára el kívánják vinni a szervezők, hogy a társadalom minél nagyobb rétege megismerhesse a történelmi tényeket.

Հայկական ազգագրական պարեր՝ Բուդապեշտի կենտրոնում

Մայիսի 30-ին Բուդապեշտի կենտրոնում կազմակերպվեց հայկական ազգագրական պարային ֆլեշմոբ, որը նախաձեռնել էին Հունգարիայի հայ համայնքի մի շարք կազմակերպություններ։ Միջոցառումն իրականացվել է Հայկական մշակութային հիմնադրամի և Կիշպեշտի հայկական ինքնավարության նախաձեռնությամբ՝ ՀԱԻՔ հայկական պարային խմբի և Ուրարտու հայկական թատրոնի պարողների մասնակցությամբ։ Պարային ֆլեշմոբը սկսվեց Մեմելվեյս փողոցից՝ Էջմիածին պարով, որին հաջորդեց Կարնո Քոչարին։ Այնուհետև ֆլեշմոբը շարունակվեց Կամերմայեր Կարոլյի հրապարակում՝ Բուլուլ և Մայրոքե պարերով, Դեակ Ֆերենց հրապարակում՝ Ապարանի գյոգսը և Թամզարա պարերով, իսկ Էրժեբեթ հրապարակում՝ Խամփամա և Փափուռի պարերով։ Յուրաքանչյուր պարից առաջ ներկայացվում էին պարային շարժումները և դրանց նշանակությունը։ Օրինակ՝ Էջմիածին պարի ժամանակ ձեռքերի դեպի վեր բարձր դիրքը նախաքրիստոնեական շրջանում կապված է եղել արևի պաշտամունքի հետ, իսկ հետագայում վերափոխաստվորվել է և նվիրվել Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնին։ Հայկական ազգագրական պարերում աջ և ձախ շարժումները ունեն խորհրդանշական իմաստ. դեպի աջ քայլերը կապվում են հաջողության և բարու հետ, իսկ դեպի ձախ շարժումները անհաջողության և չարի հետ։ Հիմնականում հայկական ազգագրական պարերը սկսում են դեպի աջ գնալով՝ դեպի հաջողություն։ Քանի որ ձախը անհաջողության նշան էր, նախկինում նույնիսկ արգելված էր ասել ձախ գնալ և դրա փոխարեն ասում էին դառնալ։ Այն պարերը, որոնք սկսում են դեպի ձախ շարժումով կոչվում են թարս պարեր՝ դրանց թվին է պատկանում Մայրոքեն։

Իսկ ռազմական բնույթի պարերի ամենահայտնի օրինակներից մեկը Քոչարին է, որը նույնպես ներկայացվեց ֆլեշմոբի ընթացքում։ Կան տարբեր բացատրություններ բառի ծագման վերաբերյալ, սակայն ամենատարածվածն այն է, որ Քոչարին առաջացել է քոչ արմատից, որը կապ ունի խոյի, գոչ, դոչ և խոչ անվանումների հետ։ Ֆլեշմոբի ընթացքում ներկայացված պարերը արտացոլում էին հայկական ավանդական կյանքի տարբեր կողմեր։ Պարերից Բուլուլը կապված է դաշտային աշխատանքների հետ և նախկինում պարում էին խոտհունձի ժամանակ։ Բուլուլ նշանակում է խոտի կապ։ Մարդիկ հունձքի ժամանակ փոքր բուլուլներ էին պատրաստում, այնուհետև փոցխով քաշելով դնում մեծ դեզի վրա։ Այս աշխատանքային գործընթացը արտացոլված է պարային շարժումների մեջ՝ առաջ ու ետ շարժումներով և ձեռքերի ճոճ կատարելով։ Պարը բաղկացած է երկու մասից. առաջինում ներկայացվում է բուլուլների դասավորումը, իսկ երկրորդում՝ դրանց շուրջ կատարվող պարային շարժումները։ Ֆլեշմոբն ավարտվեց Փափուռի պարով, որը համարվում է չարխափան պար։ Այն առաջացել է փափառա բառից և նշանակում է ծեծ, հարված։ Պարի մեջ կան ծափեր, ոտքով հարվածներ և ըստ ավանդույթի՝ ծափերի միջոցով վախեցնում են չար ուժերին, իսկ ոտքի հարվածներով վանում չարքերին։ Միջոցառումը ներկայացրեց հայկական ազգագրական պարի բազմազանությունը և ցույց տվեց, թե ինչպես է այն արտացոլում հայկական ավանդական կենսակերպը՝ միաժամանակ դառնալով համայնքային կյանքի կարևոր կապող օղակ։

Համբարձումյան Ֆլորա

MEGHRI – A FÁK kulturális fővárosa 2026-ban

A FÁK államközi „Kulturális Fővárosok” programjának keretében 2026-ban Meghri városát nyilvánították a FÁK kulturális fővárosává.

A program hivatalos megnyitójára még április közepén került sor. A rendezvény célja a város kulturális örökségének és kreatív potenciáljának bemutatása, valamint a FÁK-országok közötti kulturális együttműködés erősítése.

Kettő jobbra egy balra – Örmény tánc Flashmob a belvárosban

Színes örmény ritmusok töltötték meg Budapest belvárosát: „Örmény Táncképek” címmel látványos flashmobot szervezett a magyarországi örmény közösség több szervezete. Az esemény az Örmény Kultúráért Alapítvány és a Kispesti Örmény Önkormányzat kezdeményezésére valósult meg, a Hawk örmény tánccsoport és az Urartu Örmény Színház táncosainak közreműködésével.

A közösségi médiában meghirdetett program iránt hatalmas érdeklődés mutatkozott: több százan jelezték részvételüket az örmény néptáncokat bemutató utcai eseményre. A táncos forgatag a Semmelweis utcában vette kezdetét, ahol az első dobritmusokra és örmény dallamokra hamar kör alakult ki a nézőkből és az érdeklődőkből. A járókelők közül sokan először csak telefonjikkal készítettek felvételeket, néhány perc múlva azonban már együtt tapsoltak és léptek a táncosokkal.

A különleges „táncos séta” innen indult tovább a Károly körút irányába, majd a Deák tér és az Erzsébet tér is rögtönzött szabadterei tánc házzá alakult, a kirakodóvásár forgatagában. A flashmob egyik legnagyobb ereje éppen az volt, hogy nem csupán bemutatót kínált, hanem valódi közösségi élményt: a közönség bármelyik pillanatban bekapcsolódhatott a körtáncokba.

A résztvevők olyan tradicionális örmény táncok lépéseit próbálhatták ki, mint a lendületes Kochari, a játékos Tamzara, a dinamikus Khamkhamam, az Aparani Govond, az ünnepélyes Echmiadzin vagy a vidám Bulbu. A szervezők és a táncosok minden állomáson rövid bemutatóval és közös gyakorlással segítettek az érdeklődőket, így a teljesen kezdők is könnyedén részeseivé válhattak az örmény folklórnak.

A színes népviseletek, a sodró ritmusok és a közös tánc egyszerre teremtettek fesztiválhangulatot és kulturális találkozást Budapest szívében. Az esemény nemcsak az örmény hagyományok bemutatását szolgálta, hanem azt is megmutatta, milyen ereje van a zenének és a táncnak a közösségek összekapcsolásában.

Gyarpodó örmény közösség

Jubileumi Örmény Családi Piknik a Bókay-kertben

Tizedik alkalommal gyűlt össze a magyarországi örmény közösség az immár hagyománnyá vált Örmény Családi Pikniken, amely az elmúlt évtized során az egyik legnagyobb létszámú örmény szabadtéri rendezvénné nőtte ki magát. A kezdetekben még Kőbányán megrendezett találkozó néhány év alatt kinőtte eredeti helyszínét, és immár harmadik alkalommal a XVIII. kerületi Bókay-kert napsütötte parkja adott otthont a közösségi ünnepnek.

A piknik különleges szerepet tölt be a hazai örménység életében: sokak számára ez a nyár első nagy közös eseménye, ahol a családok, barátok és több generáció találkozhat. Ez az a nap, amikor a közösség valóban „egy nagyra nőtt családdá” válik.

Az idei rendezvényen több mint ötszáz résztvevő vett részt, ami jól mutatja, hogy a közösség folyamatosan gyarapszik. A hagyományos csoportkép elkészítése, ami

idén sem maradhatott el - már önmagában komoly feladatot jelentett, hiszen a számtalan program között nem volt könnyű egy időben összeterelni a kicsiket és a nagyokat. Ebben a küldetésben a két szeretni való, pihe-puha óriásfigura, Jegesmaci és Panda is segítségükre volt, akik a gyerekek kedvencei közé tartoztak.

A családi nap középpontjában mindig a gyermekek állnak. Az ugrálóvárak, az íjászat, a hatalmas szappanbuborékok és a különféle játékok egész nap önfeledt szórakozást nyújtottak, miközben a felnőttek a szabadtéri színpad változatos műsorát élvezhették. A forgószínpadon pedig egymást követték a zenei és táncos produkciók, a levegőt pedig a grillezett ételek és a gasztronómiai sátrak kínálatának csábító illatai töltötték meg.

A rendezvény egyik fontos üzenete a nemzetiségek közötti együttműködés. Ennek jegyében az Örmény Családi Pikniket immár harmadik éve a lengyel nemzetiségi önkormányzattal közösen szervezik meg, egyfajta közös gyereknapi ünnepként.

A kulturális programokban idén is számos művész és együttes közreműködött. Fellépett a Vikol Kálmán vezette Kertvárosi Fúvószenekar, koncertet adott a NUR, színpadra lépett Nelson Sahakyan, Lusine Martirosyan,

Lilit Mesropyan, ifj. Diramerján Artin, Tihanyi Livia és Tóth András, az Urartu Örmény Színház művészei, a Kecsap és a Hawk táncegyüttes is, amely rögtönzött szabadtéri táncházzal zárta produkcióját. Elhangzott a Mi Gna című világláger is

A szervezők külön köszönetet mondtak annak a sok önkéntesnek és segítőnek, akik a gasztronómiai sátrakban finomságokkal, süteményekkel, fagyalattal és számtalan más ingyenséggel várták a vendégeket, valamint a XVIII. kerület Önkormányzatának a helyszín biztosításáért.

Az idei Örmény Családi Piknik Akopjan Nikogosz, az Országgyűlés örmény nemzetiségi szószólója, a Fővárosi Örmény Önkormányzat, a kerületi és területi örmény önkormányzatok, az Örmény Kultúráért Alapítvány, az Örmény Kulturális Központ, valamint az Erdélyi Örmény Kulturális Központ és az Örmény Fiatalokért Egyesület támogatásával és szervezésében valósult meg.

Örmény modernizmus – a szovjet rendszer mementói

A több mint 70 éven keresztül a Szovjetunió részeként Örményország szerte a szovjet építészet stílus elemei uralták a város és épített tájképet. Az örmény brutalista és modernista építészet többet jelentettek esztétikai megjelenítésnél. Ezek a monumentális épületek a kor várostervezésének és a társadalmi értékrendjének eszményeit testesítették meg, olyan időkben, amikor az építészet is a társadalom alakításának egyik eszköze volt.

Az örmény építészeknek, akiknek a szovjet rendszer szabta korlátok között kellett dolgozni, mégis sikerült finoman ötvözni terveiket Örményország gazdag történelmével és az ezekre történő stílusbeli és anyagválasztási utalásokkal. Helyi építőanyagok és kulturális motívumok felhasználásával a brutalizmus és a modernizmus jellegzetesen örmény értelmezését alkották meg, arra törekedve, hogy kulturális identitásukat megőrizték a Szovjetunió homogenizáló nyomása alatt is.

Az örmény szovjet építészet egyik különösen feltűnő vonása a tufa, a régióban bőségesen előforduló vulkanikus kőzet használata. Ez a rózsaszínű kő adja Jerevánnak, a fővárosnak a „Rózsaszín Város” becenevet, és meleg, organikus jelleget kölcsönöz a brutalista formatervezés gyakran nyers vonalainak.

Íme tíz jellegzetes örmény épület, melyek ma már emlékműként is felfoghatók és organikus részét képezik a városképnek.

Smart Center 2018

A vidéki régiókat megcélzó Intelligens Központok tiszteletben tartják a vidéki esztétika integritását a kortárs építészeti tervezéssel összhangban, megőrzik a régió hitelességét, miközben ösztönzik a progresszív ideológiát. Minden kampuszon fenntartható és zöld tervezést, hálózaton kívüli elemeket és megújuló energiát fognak alkalmazni. Lesznek tantermek, egészségügyi pontok, stúdiók, számítógépes társalgók, találkozópontok, előadóterem előadások és prezentációk számára, könyvtárak, éttermek és különféle terek

változatos beltéri és kültéri tevékenységekhez, a sporttól a szórakozáson és a művészeteken át a mezőgazdaságig és a változatos egyéb műhelyekig, hogy képezzék és segítsék a fejlődő gyermekeket, fiatalokat és felnőtteket egyaránt.

Jereváni Botanikus Kert

Az 1940-es évek elején egy 610 négyzetméteres üvegházat építettek a Jereváni Botanikus Kertben. A pihenés helyszíne mellett trópusi szobanövényeket is természetettek benne, amelyeket aztán iskolákba, gyárakba és kormányzati épületekbe juttattak el, hogy szépítsék azokat és hozzájáruljanak az emberek jólétéhez.

Az 1980-as évekig az üvegházban több mint 1240 növényfaj volt. A Szovjetunió bukása után a kertek finanszírozása elapadt. A 90-es évek elején az újonnan függetlenné vált Örményország energiaválságba süllyedt, miután az 1988-as földrengést követően leállították a Metsamori Atomerőművet. A súlyos áramhiány miatt a kertekben sok fát kivágtak, és tűzifának használtak fel fűtésre. Ma az üvegház kétségbeesetten javításra szorul.

Yeritasardakan metróállomás, Jereván

A Yeritasardakan metróállomás, melynek jelentése örményül „fiatalság”, a szovjet modernizmus örmény kö-

rülményekhez igazított, szembetűnő példája. A szovjet városokra jellemző mély metrórendszerekkel ellentétben Jereván metrója a város egyenetlen tájai miatt közelebb fut a felszínhez.

Az állomás legjellegzetesebb jellemzője a ferde cső-bejárat, amely természetes fényt enged az alatta lévő mozgólépcsőkre – ez a szovjet korabeli infrastruktúrára jellemző funkcionalitásra helyezi a hangsúlyt. Az állomás a geometriai formák és a tiszta vonalak jellegzetes használatát mutatja be, amelyek a praktikumot hangsúlyozzák, miközben az örmény kulturális motívumokat is magukban foglalják.

Annak ellenére, hogy Jereván nem teljesítette a szovjet metrórendszerhez szükséges egymilliós lakosságszám-követelményt, az építkezés 1972-ben megkezdődött. A metró 1981. március 7-én nyílt meg a Szovjetunió nyolcadik metrójaként, négy állomással, összesen 7,6 kilométer hosszan. A metró minimális károkkal ellenállt az 1988-as pusztító örmény földrengésnek, és másnap újra üzembe helyezték. A földrengés azonban megakasztotta a bővítési terveket, mivel a forrásokat a város újjáépítésére irányították át.

Azóta a metró csekély bővülésen ment keresztül, csak 1989-ben történt egy kisebb bővítés. Építészeti és mérnöki érdemei ellenére a metró ma már alulfinanszírozott, és már nem a város fő közlekedési útvonala, mivel a minibuszok nagyrészt átvették a helyüket, útvonalai gyakran párhuzamosak a metróvonalakkal.

Jereváni Építészeti és Építőipari Egyetem 9. épülete, Jereván

Az 1933-ban Karl Marx Műszaki Intézetként alapított Nemzeti Építészeti és Építőipari Egyetem mindössze két tanszékkal és 107 hallgatóval indult, azzal a céllal, hogy képzett szakembereket képezzen az építőipar és a vegyipar számára.

Az 1975-ben Armen Aghalyan építész irányítása alatt elkészült 9. számú épület Jereván brutalista építészetének egyik legszembetűnőbb példája, amelyen látványosan tetten érhető, hogyan ötvözték az örmény építészek a helyi formatervezési elemeket a szovjet építészeti stílusokkal.

Az ablakok feletti ívelt, lóhereszerű betonhomlokzatok az örmény ábécét idézik, míg az összbrutalista szerkezet a kor szovjet tervezési alapelveit követi. A földszinten díszesen faragott domborművek, melyeket sűrűn borítanak vörös tufakőbe burkolt emberi alakok, a szocialista realizmus előtt tisztelegnek – ez a stílus mindenütt jelen volt a szovjet szférában, de ritkán látni egy egész épületet úgy beborítani, mint itt.

Az épület továbbra is eredeti célját, oktatási intézményként szolgál, és kulcsszerepet játszik az örmény építészek új generációinak képzésében. A belső tér ugyanolyan gyönyörű, bár ha fényképezkedni kezdesz a folyosókon, a biztonsági őrök udvariasan kikísérnek a területről.

7. Köztársaság tér, Jereván

1990. augusztus 25-én vontatták le utoljára Szovjet-Örményország zászlaját, és helyére a független Örményország zászlaja került a Lenin téren. Ez a sorsdöntő pillanat egy új korszak hajnalát jelentette, amelyet 1990. november 1-jén még jobban megerősített a Lenin tér Köztársaság térre való átnevezése és az ikonikus Lenin-szobor eltávolítása.

Az eredetileg Alexander Tamanian által 1924-ben tervezett Köztársaság tér két különálló részre oszlik. Az első egy ovális körforgalom, amelynek központi kőmintája egy hagyományos örmény szőnyegre hasonlít. A második egy trapéz alakú terület, amelyben a zenélő szökőkút található, és a Történeti Múzeum és a Nemzeti Galéria előtt található.

A teret öt nagyobb épület veszi körül, melyeket rózsaszín és sárga tufából, neoklasszicista stílusban, gazdag örmény motívumokkal építettek: a Kormányzati Palota, a

Történeti Múzeum és Nemzeti Galéria, az Armenia Marriott Hotel, valamint két olyan épület, amelyeket korábban a Külügyminisztérium, illetve a Közlekedési és Hírközlési Minisztérium foglalt el.

Ez az építészeti együttes a Köztársaság teret Jereván „építészeti fénypontja” és „legkiemelkedőbb építészeti együttese” kitüntetéssel tüntette ki. A tér egyik figyelemre méltó újítása a Köztársaság tér metróállomás bejárata, amely 1981-ben nyílt meg. Felülről nézve egy óriási kővirágra hasonlít egy központi szökőkútban.

Örményország „ legfontosabb közösségi tereként ” a Köztársaság tér szolgált a 2018-as bársonyos forradalom alatti tüntetések elsődleges helyszínéül, kiemelve tartós jelentőségét az ország politikai és társadalmi tájképén.

Cascade Komplexum, Jereván

A Cascade 572 lépcsőfoka meredek mászást tesz lehetővé a 38 fokos hőségben, de a kilátás megéri. Alekszandr Tamanjan építész a 20. század elején tervezte meg a lépcsőket, hogy Észak-Jerevánt összekössék a városközponttal. Az építkezés az 1980-as években kezdődött Jim Toroszjan építész irányításával, de olyan nehézségekkel nézett szembe, mint az 1988-as örmény földrengés és a Szovjetunió felbomlása, így évekig befejezetlen maradt.

A Cascade a modern és a hagyományos elemeket ötvözi. Lépcsői feltűnő függőleges szerkezetet alkotnak, amely teraszos kerteket és vízfelületeket foglal magában. A beton és geometriai formák a szovjet modernista hatásokat tükrözik, míg a helyi tufakő az örmény építészeti örökséghez köti. A komplexum többszintes kialakítása változó városi kilátást kínál, a tetejéről pedig az Ararat látható.

A Szovjetunió felbomlása után a lépcsők befejezetlenek maradtak, amíg a gazdag örmény emigráns, Gerard Cafesjian be nem lépett a helyére. A 2009-ben elkészült Cascade ma közparkként, szabadterti múzeumként és kulturális központként szolgál. Profi tipp: a lépcső alatt van egy mozgólépcső, de nehéz megtalálni.

A Cascade diaszpóra-befektetésekből finanszírozott befejezése tükrözi az örmény diaszpóra fontos szerepét a posztsovjét fejlődésben. Ma mintegy 7 millió örmény él Örményországon kívül, ami a világ örmény lakosságának 60%-át teszi ki, 30%-uk pedig magában Örményországban

Szeván-tó – Írói rezidencia

A Szeván-tó partján, egy sziklás sziklapárkányon áll egy írói rezidencia, amely ma szállodaként működik. Látott már szebb napokat is. Sokkal szebb napokat. Az 1930-as években az Örmény Szovjet Szocialista Köztársaság Írószövetsége megbízásából írói rezidencia épült Szeván szigetén.

Az örmény építészek, Mikael Mazmnyan és Gevorg Kochar tervezték a Szeván-tóra néző, négyszintes, szög-

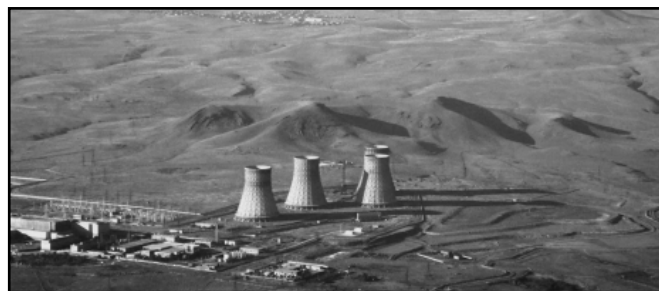
letes betonépületet – a szovjet avantgárd feltűnő kifejeződését. Az 1960-as évek elején megbízást kaptak egy társalgó és kávézó szárny megtervezésére ugyanahhoz a pihenőhelyhez, amelyet 30 évvel korábban terveztek.

A szovjet modernizmus minden jegyét magán viselő második, kiálló, lekerekített szárny harmonikusan helyezkedik el a korábbi építészeti korszakból származó, dobozzerű szálloda mellett. Ívelt üveghomlokzatával az épület a tó felé konzolos, egyetlen vastag betonlábbal alátámasztva. Bővebben

Jereván árnyékában található a világ legveszélyesebb atomerőműve. A törésvonalra épült erőmű 1976-ban kezdte meg működését anélkül, hogy olyan tárolólétesítményt használtak volna, amely megakadályozta volna a radioaktív anyagok kijutását baleset esetén.

1988-ban egy 6,8-as erősségű földrengés ráta meg Örményország szívét, több ezer ember halálát okozva. Az erőművet gyorsan leállították. Mindössze néhány évvel később a Szovjetunió összeomlott. Az újonnan függetlenné vált Örményország a „hideg évekbe” lépett – egy legyengítő energiaválságba, amelyben a legtöbb polgárnak mindössze napi 1-2 órányi áram jutott.

Más választás híján Örményország 1995-ben újraindította az erőművet. „A megfigyelők »felelőtlen kockáztatnak« neveztek Örményország jövőjét és a környező országokban élő több millió ember életét kockáztatva. Akkoriban a washingtoni Atomenergia Intézet egy jelentésben kijelentette, hogy a Metsamor nem felel meg a nyugati típusú biztonsági előírásoknak, összehasonlítva azt Ukrajna összeomlott csernobili reaktorával.” A Metsamori erőmű jól mutatja az örményországi szovjet infrastruktúra összetett örökségét. A biztonsági aggályok ellenére az erőmű továbbra is működik, és Örményország villamosenergia-termelésének közel 30%-át termeli.

Nemra

Örményország legnépszerűbb zenekara, a NEMRA az Országgyűlés Örmény Szószólója meghívásának eleget téve, a BELFESZT idei egyik fő programjaként Budapesten lépett fel az Erzsébet téri nagyszínpadon. A zenekar óriási hangulatú koncertjére ezrek voltak kíváncsiak és nemcsak az örmény diaszpóra tagjai közül. Az anyaországban és a diaszpórában is méltán népszerű indie rock csapat, 2012-ben alakult Jerevánban. Tagjai a testvérpár Van Yeghiazaryan dalszerző (ének és gitár), Vaspur Yeghiazaryan (basszusgitár és vokál), Marianna Karakeyan billentyűs és vokalista, valamint Marek Zaborski dobos. A zenekar zenéje az alternatív és az indie rock műfajokból merít. Örmény népdalok feldolgozásait is előadják. 2018-ban a zenekar elnyerte az „Év legjobb rockzenekara” díjat az örmény zenei díjátadón. Két angol nyelvű stúdióalbumot adtak ki, a „Mubla”-t és a „Hm”-et, valamint számos kislemezt és videoklipjeikkel is találkozhatunk a közösségi videó megosztó oldalakon. Egyik legnagyobb slágerük, a „Nare” több mint 9 millió megtekintést ért el

a YouTube-on. A budapesti koncert Akopjan Nikogosz Örmény Szószóló, a Fővárosi Örmény Önkormányzat, Belváros Lipótváros Önkormányzatának támogatásával valósult meg.

Lenyelni egy legyet éneklés közben – beszélgetés a Nemra zenekar tagjaival

Zenei pályafutásuk véletlenül megírt dalokból indult. 2011-ben lelkes fiatalokban támadt a vágy, hogy egy zenekart hozzanak létre, és egy évvel később az álom a „Nemra”-ban testesült meg. A zenekar tagjai Van Yeghiazaryan, Vaspur Yeghiazaryan, Marianna Karakeyan és Marek Zaborski. A velük készült interjú a One Caucasus Fesztiválon készült.

One Caucasus: Könnyű volt belépni a zene világába?

Nemra: Őszintén szólva fel sem fogtuk, hogyan történt. Az első naptól kezdve csak azt csináljuk, amit szeretünk,

azt csináljuk, ami igazán örömet okoz a terünkben, a világunkban, és idővel megértettük, hogy ez másoknak is örömet okoz, ezrek életében is. Nagyon örülünk neki. Az elején sok vicces történetünk volt, amelyek gyakran Vanhoz kapcsolódtak. Az egyik nap, a próbáink után, megmentették egy autóbalesetből, máskor pedig lenyelt egy legyet éneklés közben :)). Vaspur az első próbánapunk előtt még soha nem játszott basszusgitáron, és a próbahelyiség tulajdonosa odaadta neki a basszusgitárt. Az elején elég nehéz volt meggyőzni Vant, hogy ne csak gitározzon, hanem énekeljen is. Marianna dobosként ►

csatlakozott a zenekarunkhoz, de ami ezután történt, izgalmas volt.

One Caucasus: Volt valaki, aki befolyásolta a zenei stílusodat vagy zenei utad?

Nemra: mindannyian formáltuk a zenei stílusunkat. Van, Vaspur és Marianna majdnem megteremtették a zenekari stílusunkat, de amikor Marek csatlakozott hozzánk, teljesen megtaláltuk a saját stílusunkat, és elég világossá vált, min fogunk dolgozni. Igyekszünk nem egy dologhoz ragaszkodni, ha összehasonlítjuk az első dalainkat a maiakkal, sok változást fogunk érezni bennük, de valójában mindet ugyanazok az emberek adják elő.

One Caucasus: Szóval, mi a zenei stílusod most?

Nemra: Összességében még mindig nem tudjuk megmondani, hogy mi a fő stílusunk, egyesek szerint alternatív rockot játszunk, de nem korlátozzuk magunkat rá, őszintén szólva, amikor új dalt alkotunk, amikor előadjuk, valódi érzelmeket osztunk meg a közönségünkkel, más dolgok nem fontosak számunkra.

One Caucasus: Mit vártok a fesztiválokon történő részvételtől?

Nemra: Sok fesztiválon vettünk részt, a legtöbbjük Örményországban volt, az egyik legnagyobb az Ulan-Ude-i „Voice of Nomads” Nemzetközi Fesztivál volt, ahol a világ minden tájáról érkező zenekarokkal játszottunk. Jó lehetőség számunkra, hogy megismerkedjünk más országok zenéjével, és nagyon inspirál minket az, hogy fellépünk,

mondjuk egy azerbajdzsáni zenekarral, hogy ismét bebizonyítsuk, hogy a művészetnek és a zenének nincsenek határai és országhatárai. Összességében mindannyian egyek vagyunk, ugyanolyanok vagyunk, és az országok politikai helyzete miatt nem a hibáztathatók a nemzetek. Általánosságban elmondható, hogy minél hamarabb felismerjük, hogy mindannyian emberek vagyunk, annál gyorsabban jön el a béke napja.

One Caucasus: Dolgoztál már együtt azeri zenekarokkal? Ha igen, milyen jellegű együttműködésről és élményről volt szó?

Nemra: Még soha nem dolgoztunk együtt azeri zenekarral. Vannak rajongóink Azerbajdzsánból, és örömmel tapasztaltuk, hogy vannak olyan emberek, akik nem figyelnek oda az országaink közötti kapcsolatokra. Nincs rossz nemzet; csak különféle politikai játszmák vannak.

One Caucasus: Készen állsz egy ilyen élményre a One Caucasus Fesztiválon? Szerinted ez tényleg lehetséges?

Nemra: Készen állunk, ez mindenképpen így van. Mindenestre a nemzetiség nem számít számunkra, és nem változtatja meg a valaki iránti tiszteletünket. Ha az illető kedves velünk, akkor nem érdekelt minket, honnan származik, és ugyanez vonatkozik a zenére is. Ha hasonló a zenei ízlésünk és ugyanazok az elképzeléseink az együttműködésről, akkor nem gondolunk a nemzetiségre.

Բուդապեշտում երեխաների միջազգային օրվա կապակցությամբ հայկական համայնքի ընտանեկան պիկնիկ

Հունիսի 6-ին Բուդապեշտի 18-րդ թաղամասում գտնվող Բուկայ գրոսայգում անցկացվեց երեխաների միջազգային օրվան նվիրված ընտանեկան պիկնիկ: Միջոցառումը դարձել է սիրելի ավանդույթ՝ միավորելով Հունգարիայի տարբեր հատվածներում ապրող հայկական ընտանիքներին՝ մշակույթով ու համայնքային ջերմ մթնոլորտով լի ժամանակ վայելելու:

Օրվա ընթացքում երեխաները վայելեցին բազմազան խաղեր, զբաղմունքներ և ժամանցային ծրագրեր: Մշակութային ծրագրի շրջանակում ելույթ ունեցավ Kertváros- ի փողային նվագախումբը (ղեկավար Կալման Վիկոլ), ինչպես նաև NUR խումբը: Հանդիսատեսը նաև վայելեց Նելսոն Մաիակյանի, Լուսինե Մարտիրոսյանի, Լիլիթ Մեսրոպյանի, Անդրեաշ Տոթի և Լիվիա Թիհանիի կատարումները:

Ուրարտու թատրոնի դերասաններն ու HAWK պարային խումբը ևս իրենց ելույթներով հարստացրին տոնական մթնոլորտը:

Սրտանց շնորհակալություն ենք հայտնում բոլոր կազմակերպիչներին, աջակիցներին և մասնակիցներին երեխաների օրվա տոնակատարությունը նման հիշարժան իրադարձություն դարձնելու համար: Միրով սպասում ենք այս գեղեցիկ ավանդույթի շարունակությանը նաև առաջիկա տարիներին:

Հոդվածը՝ Ալվինա Մեծլումյան 2025-1-HU01-ESC51-VTJ-000346033

Լուսանկարները հրապարակեց՝ Ալվինա Մեծլումյան 2025-1-HU01-ESC51-VIJ-000346033

Հունգարիայի հայ համայնքի ոգեկոչման միջոցառումները՝ ի հիշատակ Հայոց ցեղասպանության զոհերի

Ապրիլի 24-ը նշանավորում է Հայոց ցեղասպանության զոհերի հիշատակի օրը՝ հարգանքի տուրք մատուցելով 1915 թվականի ոճրագործությունների հետևանքով զոհված 1.5 միլիոն հայերի հիշատակին: Այս առիթով Հունգարիայի հայ համայնքը կազմակերպել էր հիշատակի և պատմական հիշողության պահպանման ուղղված մի շարք միջոցառումներ: Ապրիլի 23-ին Բուդապեշտի Հունգարական Ավանդյոթների Տանը (Hagyományok Háza) տեղի ունեցավ Հայոց ցեղասպանության զոհերի հիշատակին նվիրված համերգ: Միջոցառումը կազմակերպվել էր Հունգարիայի Ազգային ժողովի հայ խոսնակ Նիկոլոս Ակոպյանի կողմից՝ Հունգարիայի Հայ Ազգային Ինքնավարության, Բուդապեշտի Հայ Ինքնավարության, Հունգարիայի տարբեր հայկական ինքնավարությունների և «Ուրարտու» հայկական թատրոնի աջակցությամբ: Երեկոյի ընթացքում ելույթ ունեցան Մենդելսոն կամերային նվագախումբը և օպերային երգչուհի Կարինե Բաբաջանյանը: Հիշատակի միջոցառմանը ներկա էին Հունգարիայում հավատարմագրված Հայաստանի, Իտալիայի, Ֆրանսիայի, Բելառուսի, Բելգիայի և Լիբանանի

դեսպանները: Մեկ լուսն լուսությամբ զոհերի հիշատակը հարգելուց հետո միջոցառմանը բացման խոսքով հանդես եկավ Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ և լիազոր դեսպան Նորին Գերագանցություն Հայկակ Արշամյանը, որից հետո ելույթ ունեցավ Հայ Ազգային Ինքնավարության փոխնախագահ Արտին Դիարմերյանը: Ապրիլի 24-ին հիշատակի միջոցառումները շարունակվեցին Դանուբի ափին գտնվող հայկական խաչքարի մոտ, որտեղ տեղի ունեցավ Հայոց ցեղասպանության զոհերի հիշատակին նվիրված ծաղկեպսակի դրման արարողություն: Արարողությունը սկսվեց Տեր Պետրոս Մարաշլեանի կողմից մատուցված հոգեհանգստյան կարգով: Հիշատակի օրը եզրափակվեց Օրլայ փողոցի Հայ Կաթոլիկ եկեղեցում մատուցված Սուրբ Պատարագով:

Հոդվածը՝ Ալվինա Մեժլումյան 2025-1-HU01-ESC51-VTJ-000346033

Լուսանկարները հրապարակեց՝ Ալվինա Մեժլումյան 2025-1-HU01-ESC51-VTJ-000346033

Alvina Mezhlumyan 2025-1-HU01-ESC51-VIJ-000346033

Avo Kechichian 2025-1-HU01-ESC51-VIJ-000346033

Pünkösöd Esztergomban

A tavasszal az Örmény Katolikus Templom vezetőjének kinevezett Ger. Bedros Vrd. Marashlian atya vezetésével, a Budapesti örmény katolikus egyház híveinek egy cso-

portja vett részt a pünkösdi Szent Liturgián Esztergomban. Az Istentisztelet végén találkozóra került sor Erdő Péter bíborossal.

Baltazár színház az Artusban

Az Artus Stúdióban színre vitt előadás egy olyan produkció, mely egyetlen nap alatt jön létre. A társulat művészei előre megadott témára, egyetlen intenzív nap alatt hoztak létre június 7-én egy új, egyedi, egyszeri és megismételhetetlen performansz-eseményt egy örmény és lengyel társulat bevonásával. Így minden Kérész Művek egyszerre premier és darabtemetés, előadás először és utoljára. Ami aznap este történik, az abban a formájában soha többet nem látható.

Szokatlan, izgalmas és kiszámíthatatlan esemény a művészek és a nézők számára egyaránt. Nincs színpad, nincs nézőtér. A nézők és művészek, mint egy kávéházban, asztaloknál ülve kötetlenül beszélgethetnek, miközben folyamatosan vizuális, zenei és színházi akciók történnek körülöttük.

A Kérész Művek meghatározhatatlan műfajára talán a „kortárs varieté” vagy „performansz-kocsmá” lehetne a legjobb kifejezés.

Minden Kérész Művek egész estés, önálló és teljesértékű alkotás, mely ugyanakkor túlmutat önmagán azáltal, hogy tematikusan kapcsolódik a következő, hosszabb

előkészületet igénylő, nagyobb formátumú Artus előadáshoz. Ily módon a Kérész Művek egy-egy estjét létrehozó művészek kreativitása és a felvetett témára válaszoló friss és merész megoldásaik inspirálják, előkészítik és folyamatosan építik a következő Artus bemutatót.

A bábeli tükör-torony nem a végtelen, égi, „isteni” magasságokba tör, hanem inkább belülről, önmagunk emberi világának mélyére. Egy Nagy Terv, amit nem a nagyraagyás és gőg vezérel, hanem az együtt-érzés és az együtt-gondolkodás.

Keressük a Bábel ellentétét, egy olyan közös alkotás vagy építmény vízióját, ami nem szétválaszt, nem elkülönít, hanem összehoz bennünket.

Keressük azt az ősi közös nyelvet, ami egyben a jövőnk nyelve. Ez a nyelv talán nem is egy beszélt nyelv, hiszen legtöbbször akkor sem értjük egymást, ha egy nyelvet beszélünk.

Az alkotók feltételezése szerint, az emberiség bár individuumok milliói, ugyanakkor egy összetett, egységes, beszélt nyelvek felett is kommunikáló, organikusan együttműködő lény is.

Így a világ kifelé és befelé is végtelen.

A Tükör-Bábel nem a külső „isteni végtelen”, hanem a belső „emberi végtelen” felé építkezik. Az emberiség érző és cselekvő tudatának középpontja felé.

Alkotó előadók

Artus: Kemény Rozália, Lukács Mihály, Mayer Zita, Mózes Zoltán, Szalay Henrietta, Szász Dániel

Baltazár: Keresztes Anna, Kovács Panka, Kőrösi-Fehér Nándor, Medetz Attila, Szilvássy Márton

Lengyel társulat: Agnieszka Kmiec, Anna Mikusz, Michał Dziedzic, Norbert Gózdź

Örmény társulat: Mher Zalinyan-, Kristine Danielyan, Manuk Saghatelian, Eduard Kizoghyan.

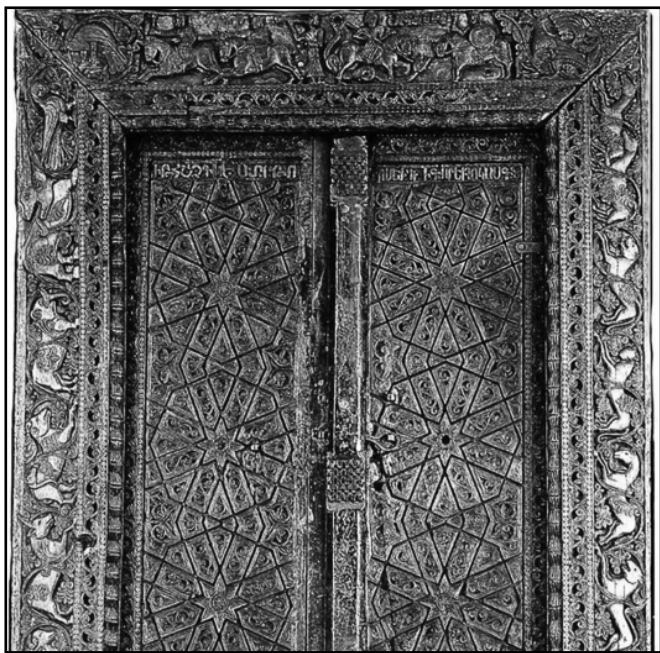
Képeink az előadáson készültek.

Ajtók a múltba

Faragott kolostorajtó a 12. századból

A Musha-i Szent Apostolok kolostorának faragott fa ajtaja (Msho Surb Arakelots vank) 1134-ben készült.

Ez egy figyelemre méltó mestermű a középkori örmény alkalmazott művészeti örökségből.

Az ajtót Bikák és Grigor ősi mesterek készítették, az egyedi faragást pedig Luka mester (Gukas) végezte.

Az ajtó tömör fából (dió) készült. Gazdagon díszített geometrikus és növényi díszek, valamint világi és történelmi témájú. A felső bár (architrave) motorosokat, feldolgozásait és emberek alakjait ábrázolja. Az alkotók nevét tartalmazó felirat és a fába vésett dátum is megtalálható az ajtón.

Magát a Nyugat-Örményországban (ma Törökország területe) található középkori kolostort kifosztották és végül lerombolták a 20. században. Azonban az első világháború alatt megmenekült az ajtó: 1915-ben egy német régész leszerelte és Bitlis városába vitte, azt tervezte, hogy tovább küldi Berlinbe. 1916-ban az orosz csapatok megjelenése során Smbat Ter-Avetsyan örmény történész és régész véletlenül felfedezett egy elhagyatott ajtót az oszmán csapatok visszavonulását követően az egyik Bitlis-bei raktárban. Örmény önkéntesek és menekültek segítségével először Tbiliszibe szállították az értékes műtárgyat, majd az 1920-as években Jerevánba került.

Jelenleg a jereváni Örmény Történelmi Múzeumban (Közársaság tér) állították ki az eredeti ajtót, amely az egyik legismertebb és legértékesebb darabja a múzeumnak.

Kiállították az ezeréves templomajtó egy darabját

Április 2-án az Örmény Történelmi Múzeum zártkörű megnyitót tartott „Történelmi visszatérés: Egy középkori remekmű Londonból” című kiállításához.

A kiállítás több középkori örmény fafaragás egy-egy csodálatos darabját mutatja be – egy 1188-ból származó örmény templom fa ajtópaneljét, amely mostantól a múzeum állandó gyűjteményének részévé válik.

Már az is kérdéseket vet fel, hogyan kerül Londonba egy középkori örmény templomajtó, mindenesetre a kivételes

műtárgyat egy nemzetközi aukción szerezte meg az Örmény Köztársaság kormány, az Oktatási, Tudományos, Kulturális Minisztérium által megvalósított, kulturális javak megszerzésére és hazatelepítésére irányuló állami program keretében, egy központi kulturális alap közreműködésével.

Ezzel egy időben egy másik kiállítás is megtekinthető „A lernahoviti egyedülálló sztlélé: Kinyilatkoztatás a nemzedékek számára” címmel, amely egy 2025-ben, a Lori tartománybeli Lernahovit közösségben felfedezett, az 5–7. századra datált, négyoldalú emlékművet mutat be.

Színekbe zárt fények – Magócs Imre Tiffany-kiállítása

Május 16-án nyílt meg Magócs Imre Tiffany stílusú alkotásainak kiállítása, amely a hónap végéig várta az érdeklődőket az Örmény Kulturális

Központban. A tárlat a színes üveg-művészet különleges világába kalauzolta a látogatókat, bemutatva a művész gondosan kidolgozott, egyedi kézműves alkotásait.

A kiállításon Tiffany technikával készült műtárgyak, díszek és lakáskiegészítők kaptak helyet. A színes üvegek játékaiból születő tárgyak a fény hatására újabb és újabb arcukat mutatták meg, különleges hangulatot teremtve a kiállítóterben. A változatos formák és élénk színek egyszerre idézték meg a szecessziós üvegművészet hagyományait és a kortárs kézműves alkotások friss kifejezőmódját.

Magócs Imre munkáit látni nemcsak esztétikai élményt jelent, hanem bepillantást enged a Tiffany-technika aprólékos és időigényes alkotói

folyamatába is. Így válhat az üveg, a fény és a szín harmonikus szimbiózisa művészeti élménnyé.

Գույների մեջ թաքնված լույսեր. Իմրե Մազոչի
«Տիֆանի» ցուցահանդես

Մայիսի 16-ին բացվեց Իմրե Մագոչի Տիֆանի ռճով աշխատանքների ցուցահանդեսը, որը մինչև ամսվա վերջ ընդունում էր այցելուներին։ Յուցադրությունը այցելուներին տարավ գունավոր ապակեգործության առանձնահատուկ աշխարհ ներկայացնելով արվեստագետի մշակած, յուրահատուկ ձեռագործ ստեղծագործությունները։

Ցուցահանդեսում ներկայացված էին Տիֆանի տեխնիկայով պատրաստված արվեստի գործեր, դեկորատիվ իրեր և տան պարագաներ: Գունավոր ապակիների խաղից ստեղծված այս առարկաները՝ լույսի ազդեցության ներքո, անընդհատ բացահայտում էին իրենց նոր կերպարները՝ ցուցասրահում

ստեղծելով յուրահատուկ մթնոլորտ:
Բազմազան ձևերն ու վառ գույները
միաժամանակ հիշեցնում էին Արտ
Նուվո ռճի ապակեգործության
ավանդույթները և ժամանակակից
արհեստի թարմ արտահայտչաձևերը:
Իմրե Մագոչի աշխատանքները
դիտելը ոչ միայն գեղագիտական
հաճույք է պատճառում, այլև
հնարավորություն է տալիս
ծանոթանալ Տիֆանի տեխնիկայի
մանրակրկիտ և ժամանակատար
ստեղծագործական գործընթացին:
Ահա թե ինչպես կարող է ապակու,

լույսի և գույնի ներդաշնակ համադրությունը դառնալ արվեստի լուրահատուկ դրսևորում:

Թարգմանությունը՝ Ֆյոդրա Համբարձումյան

Az Aranybarack Filmfesztivál a világ legnagyobb fesztiváljai közé került

Idén áprilisban is megünnepezték az Örmény Mozi Napját Örményországban, mely évek óta egyre inkább a legnagyobb nemzetközi fesztiválok külsőségei szerint kerül megrendezésre. A nap keretében Zhanna Andreasyan kulturális, sport- és turisztikai miniszter találkozott a filmipar képviselőivel az Örmény Operatőrök Szövetségében. A találkozón részt vett Daniel Danielyan kulturális, sport- és turisztikai miniszterhelyettes, az Örmény Operatőrök Szövetségének elnöke és az Arany Barack Nemzetközi Filmfesztivál alapítója, valamint David Banuchyan, az Örmény Mozi Alapítvány igazgatója.

A találkozón az iparágat érintő kérdések kerültek megvitatásra, érintették a jogszabályi reformokat. Örményországban a filmszektor állami támogatási programjai jelentősen megnöttek idén, több mint 1 milliárdot különítettek el az iparág számára. A filmipar sikereiről szólva

Zhanna Andreasyan kiemelte az örmény filmesek számos rangos filmfesztiválon elért eredményeit. Ezzel összefüggésben utalt a Jereváni Aranybarack Nemzetközi Filmfesztiválra, amely 2026-ban felkerült a Filmproducers Szövetségeinek Nemzetközi Szövetsége (FIAPF) által minősített 49 filmfesztivál listájára.

109 filmbemutató az Örmény Nemzetközi Rövidfilm Fesztiválon

Az Örmény Köztársaság Oktatási, Tudományos, Kulturális és Sportminisztériumának támogatásával az „Open Art Platform” szervezet június 8. és 15. között rendez meg Jerevánban a „One Shot” 24. Nemzetközi Rövidfilmfesztivált. A fesztivál június 8-án 19:00 órakor nyílik meg a Mozi Házban. Az Oktatási, Tudományos, Kulturális és Sportminisztérium erről számolt be.

A fesztivál megnyitóján a „Khazer” kórus lépett fel, amely a Komitasz iskola alapjaira épült örmény nemzeti klasszikus zenét mutatja be. A fesztivált a neves kortárs művész, Grigor Hacsatryan „Is't Today the Day” című filmje nyitja meg, amely William Saroyan dráma és az

első oscar díjas forgatókönyvíró élettörténetét dolgozza fel. A fesztiválon 18 ország vesz részt: Örményország, USA, Németország, Thaiföld, Irán, Spanyolország, Olaszország, Lengyelország, Horvátország, India, Egyesült Királyság, Norvégia, Kína, Palesztina, Portugália, Oroszország, Szerbia és Franciaország.

A fesztivál négy elkülönített kategóriában és nemzetközi döntőbizottsággal került megrendezésre: az „Egy képkocka, egy perc” versenykategória 51 alkotással és a Rövidfilmek kategória. 23, a Határon túli filmek kategória 21 és a versenyen kívüli programok 14 film bemutatásával.

Ararat- Örménységért Díj 2026

Az Országos Örmény Önkormányzat 2022 óta adja át az általa alapított „Ararat-Örménységért Díjat”, amely azoknak a személyeknek illetőleg közösségeknek adományozható akik illetőleg amelyek a magyarországi örménység érdekében a közelet, a kultúra, a művészetek területén illetve a nemzetiségi hagyományok, az örmény nyelv ápolása, a nemzetiségi önazonosságtudat fejlesztése terén kiemelkedő munkásságot fejtettek ki. A díjból évente legfeljebb kettő adományozható, melyeknek átadása az Örmény Függetlenség Napja alkalmából kerül sor. Idén szeptemberben immár 5. alkalommal kerül sor a díj ünnepélyes keretek között történő átadására, melyre augusztus 20-ig várjuk a jelöléseket közösségünk tagjaitól. Kérjük, hogy a nevezéshez mellékeljék a személyhez köthető indoklást. A jelölési javaslatokat az armenia@ormenyorszagos.hu email címre kérjük elküldeni.

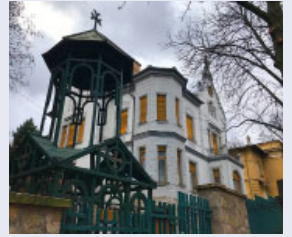
Akik eddig a díjban részesültek:

Azbej Trstan, Gopcsa Katalin, Ashot Smbatyan, Dr. Abkarovits Géza, Az Örmény Kultúráért Alapítvány.

Nagyboldogasszony Ünnepi Templomi Napok

Szűz Mária Mennybemenetelének ünnepén, augusztus 14-15-16-án az Orlay utcai Örmény templomban hagyományteremtő, vidám közösségi templomi napok kerülnek megrendezésre kézműves foglalkozással, tradicionális tánc programmal, gyerekjátékokkal, kirakodó vásárral és örmény grill ételek kóstolóival. A programok adományozási lehetőséget teremtenek, melyek a templom működésére fordítódnak.

Սուրբ Աստվածածնի վերափոխման տոն օրվա առթիվ օգոստոսի 14-ին, 15-ին և 16-ին Բուդապեշտի հայկական եկեղեցում և հարակից այգում (Orlay u. 6, 1114) տեղի կունենա տոնակատարություն: Ծրագրում նախատեսված են բարեգործական վաճառք, հայկական ուտեստներ, երաժշտական և պարային ելույթներ, ինչպես նաև մանկական ժամանցային ծրագրեր:

Gayane Jaghatspanyan zongora estje

Gayane Jaghatspanyan Nemzetközi Artisjus-, és Pro Cultura Minoritatum Hungariae díjas zongoraművész koncertjére került sor az Örmény Kulturális Központban. Az esten Liszt, Chopin, Komitas, és Arno Babajanyan művei csendültek fel a közönség legnagyobb örömére. A program Belváros Lipótváros Örmény Önkormányzatának szervezésében és támogatásával valósult meg.

Örmény Gyerektábor 2026.

A tervek szerint idén is megrendezésre kerül a méltán népszerű Örmény Gyermektábor program, amely az Országos Örmény Önkormányzat nyári üdültetési kezdeményezése és már hosszú évek óta az örmény gyerekek által nagyon kedvelt táborozási lehetőség, melyen az önkormányzat jóvoltából ingyen lehet részt venni 7 és 14 éves korosztályban.

A program 2026-ban a szokott helyen, Kabókatanyán lesz augusztus 6 és 10 között. A jelentkezéseket már be lehet adni az armenia@ormenyorszagos.hu email címre.

Szülői kísérők korlátozott számban teljes költség megfizetése mellett tudnak részt venni a férőhelyek erejéig.

A táborral kapcsolatos híreket kísérrje figyelemmel, az Országos Örmény Önkormányzat weboldalán, valamint a tábor közösségi oldalán.

